

1. 4. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Prolongace nepeněžních forem jistoty ve vazbě na zadávací lhůtu

Některá ustanovení zák. č. [137/2006](#) Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) se na první pohled jeví jako jednoznačná a nevzbuzují pochyby o svém významu. Problémy nastávají v aplikační praxi v případech, na jejichž řešení zákon výslovně nepamatoval. Za taková ustanovení lze považovat i § 67 odst. 5 zákona ve vzájemné korelaci s § 43 odst. 4,5 zákona týkající se jistoty.

Institut *jistoty* mohou zadavatelé využít v otevřeném či užším zadávacím řízení, v jednacím řízení s uveřejněním, zjednodušeném podlimitním řízení nebo v soutěžním dialogu za účelem zajištění splnění zákonných povinností dodavatelů, kteří v zadávacím řízení podali nabídku. Cílem je donutit uchazeče k respektování vázanosti jejich vlastními nabídkami. Výkon práv zadavatele z poskytnuté jistoty má být pro uchazeče výstrahou pro případ porušení jejich povinností vyplývajících z účasti v zadávacím řízení, tedy pokud by se uchazeč rozhodl pro změnu či odvolání (zpětvzetí) své nabídky po uplynutí lhůty pro podání nabídek, popřípadě pokud by jako vybraný uchazeč neposkytl zadavateli součinnost k podpisu smlouvy na veřejnou zakázku, resp. by její uzavření přímo odmítl (srov. § 67 odst. 7 zákona). Jistota představuje současně i určitou formu testu vážnosti zájmu uchazeče o veřejnou zakázku, jeho ochoty nést v souvislosti s účastí v zadávacím řízení toto riziko[1] a náklady s poskytnutím jistoty spojené.

Zákon rozlišuje *peněžní* a *nepeněžní* formu jistoty; **volba formy je přitom plně v dispozici uchazeče**. Jistotu v peněžní formě poskytuje uchazeč složením na bankovní účet zadavatele a platnost takové formy jistoty je zadavatelem „řízena“ v souladu s jeho povinností poskytnuté finanční prostředky vrátit uchazeči i s přirostlými úroky v zákonem předvídaných případech podle § 67 odst. 2.

Nepeněžními formami jistoty dle zákona jsou **bankovní záruka** a **pojištění záruky**. Zatímco bankovní záruka je nepeněžní formou jistoty od počátku účinnosti zákona, pojištění záruky (bid bond) [2] je formou jistoty zařazenou do zákona až později[3]. Pořízení pojištění záruky by mělo být (na rozdíl od bankovní záruky) méně administrativně náročné a také levnější, tedy pro uchazeče dostupnější.

V případě bankovní záruky vystavuje banka *záruční listinu*, v případě pojištění záruky vystavuje pojišťovna tzv. *písemné prohlášení o pojištění záruky*; tyto doklady uchazeč předkládá ve své nabídce jako doklady o složení jistoty. Zadavatel pak originál písemného prohlášení o pojištění záruky

archivuje spolu s nabídkou podle § 155 zákona; pojišťovny vrácení tohoto dokladu nepožadují. Jiná situace je však u záručních listin, kdy banky často požadují originál záruční listiny zpět a zadavatel je nucen uchovávat pro účely archivace toliko kopii[4].

O vázanosti nabídkou a riziku propadnutí jistoty v zadávacím řízení lze ovšem uvažovat po omezenou dobu. Touto dobou je tzv. *zadávací lhůta* upravená v § 43 zákona. Zadávací lhůta je časovým intervalem, po který jsou uchazeči svými nabídkami vázáni. Počátek jejího běhu spadá do okamžiku uplynutí lhůty pro podání nabídek a její konec je dán rozhodnutím **zadavatele o výběru nejvhodnější nabídky**. Maximální či minimální hranici délky zadávací lhůty zákon přitom nestanoví a délka zadávací lhůty (omezená obecně rozhodnutím o výběru nejvhodnější nabídky) je tak na vůli zadavatele; zadávací lhůtu (délku zadávací lhůty či datum uplynutí této lhůty) musí zadavatel stanovit v oznámení či výzvě o zahájení zadávacího řízení, a to zejména s ohledem na druh zadávacího řízení a předmět veřejné zakázky. Zadávací lhůta se *prodlužuje* ze zákona jen těm uchazečům, s nimiž je možné podle zákona podepsat smlouvu na veřejnou zakázku, a to až do okamžiku uzavření smlouvy nebo eventuelního zrušení zadávacího řízení.

Vzájemná vazba mezi zadávací lhůtou a jistotou je s ohledem na výše uvedené proto zřejmá. Zadavatel může čerpat plnění z poskytnuté jistoty, jen pokud je uchazeč nabídkou stále vázán, tzn. jen pokud ve vztahu k dotčenému uchazeči neuplynula zadávací lhůta. Aplikační a výkladový **problém ovšem nastává v okamžiku, kdy je běh zadávací lhůty přerušen, avšak zadávací řízení dále pokračuje.**

Podle § 67 odst. 4 a 5 zákona se **přerušuje a následně prodlužuje** trvání zadávací lhůty, pokud:

- **zákon zadavateli zakazuje uzavřít smlouvu** na veřejnou zakázku (například v případě uchazečů – možných kontrahentů ve smyslu § 82 odst. 4 zákona v době, kdy uchazeči mají právo podat námitky proti výběru nevhodnější nabídky);
- zadavatel obdržel **námítky v zadávacím řízení, až do okamžiku doručení rozhodnutí o nich stěžovateli**;
- je podán **návrh na přezkoumání úkonů** zadavatele k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“), až **do okamžiku nabytí právní moci** rozhodnutí Úřadu o podaném návrhu (tato podmínka platí obdobně i pro řízení zahájená Úřadem ex officio);
- podle rozhodnutí Úřadu je zadavatel povinen učinit **nápravné opatření** v zadávacím řízení až do doby, kdy nápravné opatření bude přijato.

Ve všech posledně uvedených případech dochází k přerušení běhu zadávací lhůty, která však jako taková nepřestává existovat. To znamená, že přerušení zadávací lhůty neznamená ztrátu vázanosti nabídkou. S okolnostmi vedoucími k přerušení běhu zadávací lhůty totiž zákon nespojuje povinnost zadavatele nepostupovat v zadávacím řízení. Jinými slovy, zadavatel i za situace, kdy byly např. podány námitky či návrh k Úřadu, je oprávněn přijímat nabídky, posuzovat je a hodnotit.[5] **Pakliže v každém okamžiku existence zadávací lhůty mají být povinnosti uchazeče ve smyslu § 67 odst. 7 zákona nadále zajištěny jistotou, je nezbytné, aby zadavateli nadále svědčila faktická možnost čerpání z poskytnuté jistoty.**

V případě peněžní formy jistoty zadavatel reálně disponuje finančními prostředky složenými uchazečem na bankovní účet zadavatele; proces čerpání této formy jistoty tak není nikterak komplikovaný. V případě bankovní záruky nebo pojištění záruky je však výkon práva zadavatele z poskytnuté jistoty možný jen v případě, pokud je záruka daného uchazeče stále platná.

Ust. § 67 odst. 5 zákona upravuje povinnost uchazeče k **zajištění platnosti** nepeněžních forem jistoty poskytnuté v zadávacím řízení, tedy bankovní záruky a pojištění záruky **po celou dobu zadávací lhůty**. Jazykovým výkladem tohoto ustanovení lze dojít k závěru, že zákon nepožaduje, aby

tato záruka pokrývala plnou délku zadavatelem stanovené zadávací lhůty již v okamžiku podání nabídky. **Z této dikce by plynulo, že postačí, pokud uchazeč, který zvolil některou z nepeněžních forem jistoty, fakticky zajistí platnost záruky po celou dobu zadávací lhůty, přičemž se tak může stát i po uplynutí lhůty pro podání nabídek**[6]. Důležité je, aby zadavatel měl příslušnou záruku (záruční listinu) k dispozici[7], a to i v době, kdy běh zadávací lhůty je sice přerušeno, ale zadávací řízení nadále pokračuje. Jak však uchazeč poskytnuvší nepeněžitou formu jistoty například zjistí, že došlo k přerušování běhu zadávací lhůty a následně k jejímu prodloužení?

Zadavatel povinně oznamuje uchazečům své rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky, v němž v souladu s ust. § 82 odst. 5 písm. e) obligatorně deklaruje zákaz uzavření smlouvy po dobu běhu lhůty pro podání námitek podle § 110 odst. 4 zákona. Zadavatel je podle ust. § 111 odst. 3 zákona povinen informovat uchazeče o podaných námitkách a rozhodnutí o nich. **V těchto případech jsou příslušná oznámení zadavatele implicitními nositeli informace o zákonném přerušování běhu zadávací lhůty a tedy o povinnosti uchazeče prolongovat poskytnuté jistoty ve formě záruky.** Nelze však pominout, že tento způsob „informování“ bude dostatečný jen pro uchazeče zákona dobře znalé, nakolik **zákon nezakládá povinnost zadavatele automaticky informovat uchazeče o přerušování běhu zadávací lhůty.**

Absenci povinnosti zadavatele informovat všechny dotčené uchazeče o přerušování zadávací lhůty, resp. o opětovném běhu přerušování zadávací lhůty (zejména v případech, kdy je podán návrh k Úřadu podle §114 zákona), lze považovat za jistou mezeru v zákoně, která může mít za následek výrazné oslabení právní jistoty uchazečů v zadávacím řízení. Je na místě doplnit, že pokud zadavatel takové informace v zadávacím řízení poskytuje, činí tak zcela *dobrovolně*[8]. Pokud naopak tyto informace uchazečům nesděljuje (jakkoliv to lze jen doporučit), nelze jej pro takový postup postihovat, nakolik jde o jednání intra legem. Dle názoru autorů tohoto článku nemůže přitom v této souvislosti obstát případný argument, že by bylo lze informační povinnost zadavatele o běhu zadávací lhůty dovozovat z obecné povinnosti zadavatele dodržovat zásadu transparentnosti zadávacího řízení podle ust. § 6 odst. 1 zákona. V takovém případě by totiž utrpěla **právní jistota zadavatele**, který legitimně spoléhá na zákonnost svého postupu; tato legitimita se opírá o skutečnost, že **pokud měl zákonodárce v úmyslu uložit zadavateli určitou informační / oznamovací povinnost, činí tak v zákoně explicitně, zatímco ve vztahu k běhu zadávací lhůty resp. jejímu přerušování taková zákonná úprava chybí**[9].

Ve prospěch zadavatele svědčí také skutečnost, že forma jistoty ve smyslu § 67 odst. 1 zákona je na volbě dodavatele. Pokud dodavatel zvolí nepeněžní formu jistoty, měl by si být vědom zvýšených nároků, které s touto formou jistoty spojuje ust. § 67 odst. 5 zákona. **Pokud je zajištění platnosti nepeněžní formy záruky po celou dobu zadávací lhůty zákonnou povinností dodavatele, bude na něm, aby aktivně přistupoval k naplňování této zákonné povinnosti** (včetně dostupného zjišťování relevantních skutečností a informací). **Pokud uchazeč nesplní povinnost uloženou mu posledně citovaným ustanovením zákona, je zadavatel povinen takového uchazeče vyloučit z další účasti v zadávacím řízení pro neposkytnutí jistoty, a to bez ohledu na skutečnost, že uchazeč nebyl o případném přerušování běhu zadávací lhůty zadavatelem informován.** Autoři tohoto článku vyslovují tento názor zejména jako impuls k další diskusi a především pak jako podnět pro úpravu v připravovaném novém zákoně.

Vzhledem k tomu, že k shora podávané problematice neexistuje relevantní rozhodovací praxe Úřadu a aktuálně schválená technická novela zákona[10] výše nastíněný problém nikterak neřeší, v zájmu zdárného průběhu zadávacího řízení a s cílem minimalizovat třecí plochy lze osobám zúčastněným na zadávacím procesu doporučit zejména, aby:

- dodavatelé striktně dbali své zákonné povinnosti udržovat platnost bankovní záruky /

pojištění záruky po celou dobu zadávací lhůty a v okamžiku, kdy se blíží zánik platnosti poskytnuté jistoty, aby aktivně usilovali o zjištění všech skutečností relevantních pro případnou prolongaci záruky (zejména formou oficiálních žádostí o poskytnutí informací adresovaných zadavateli);

- **zadavatelé z opatrnosti písemně a vhodným způsobem (zejména na profilu zadavatele) informovali dodavatele o skutečnostech představujících přerušení běhu zadávací lhůty, jakož i o skutečnostech, které jsou důvodem pro její další pokračování. Tyto informace mohou v lepším případě a pro lepší orientaci uchazečů obsahovat také mezitímní výpočet již uplynulé resp. zbývající části zadávací lhůty, jejíž běh byl ex lege přerušen.**

Mgr. Filip Krumbholc,
advokátní koncipient

Mgr. Tomáš Machurek,
partner

[MT Legal s.r.o., advokátní kancelář](#)

Karoliny Světlé 25
110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 866 555
Fax: +420 222 866 546
e-mail: info@mt-legal.com

Jakubská 121/1
602 00 Brno 2

Tel.: +420 542 210 351
Fax: +420 542 212 518
e-mail: info@mt-legal.com

Bukovanského 30

[1] Propadnutím jistoty ve prospěch zadavatele uchazeč ztrácí finanční prostředky ve výši až 2 % z předpokládané hodnoty veřejné zakázky (má-li být v zadávacím řízení uplatněna elektronická aukce, pak až 5 % z téhož základu).

[2] Práva a povinnosti z pojištění záruky se řídí zákonem č. [37/2004](#) Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

[3] Viz novela zákona o veřejných zakázkách č. [179/2010](#) Sb., která vstoupila v účinnost dne 15. 9. 2010.

[4] Ze stanoviska Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže k poskytování jistoty ve formě bankovní záruky (viz - dostupné na [www](http://www.ucti.cz), k dispozici >>> [zde](#).) citujeme:

„Bude-li se v praxi jednat o tyto případy, kdy zadavatel již nemá možnost nebo nehodlá uplatnit práva z poskytnuté bankovní záruky a originál bankovní záruky slouží pouze pro účely archivace, nejví se z hlediska praktického účelné vyžadovat důslednou aplikaci ust. § 155 zákona ve vztahu k originálu záruční listiny. Z uvedeného důvodu lze konstatovat, že by při případném přezkoumání úkonů zadavatele Úřad v konkrétním případě připustil, pokud by zadavatel vrátil originál záruční listiny v případech, kdy jsou uchazeči zavázáni k vrácení záruční listiny peněžnímu ústavu. V této souvislosti je však nutno poznamenat, že z hlediska přezkoumatelnosti je nezbytné ponechat v dokumentaci o veřejné zakázce kopii (příp. úředně ověřenou kopii) záruční listiny.“

[5] Výjimkou jsou případy, kdy Úřad nařídí předběžné opatření podle § 117 odst. 1 písm. b) zákona spočívající v pozastavení zadávacího řízení.

[6] Autoři nicméně upozorňují, že daný výklad by mohl být dozorovými či soudními orgány kvalifikován jako kolizní se základními zásadami rovného zacházení a zákazu diskriminace dodavatelů dle § 6 odst. 1 zákona, a to zejména v případě komparace podmínek mezi uchazeči volícími peněžní a nepeněžní formu jistoty. Peněžní forma jistoty musí být připsána na bankovní účet zadavatele již v okamžiku skončení lhůty pro podání nabídek a příslušná finanční částka je v držení zadavatele po celou dobu zadávací lhůty (bez možnosti uchazeče s touto částkou disponovat), zatímco uchazeč poskytující nepeněžní formu jistoty může zajistit její platnost po dobu zadávací lhůty i po podání nabídky. V takovém případě nelze ovšem vyloučit případy spekulací, kdy uchazeč eventuálně přistoupí k prolongaci záruky až po té, co například zjistí své šance na získání veřejné zakázky ve vazbě na otevírání obálek s nabídkami. Tím může docílit nemalé úspory nákladů spojených s pořízením nepeněžní formy jistoty.

[7] Je na místě připomenout, že podmínkou uplatnění práv z bankovní záruky je předložení platné záruční listiny výstavci. Beneficient tak musí mít záruční listinu ve svém držení.

[8] Jedinou zákonnou výjimkou je povinnost informovat uchazeče o nápravném opatření uloženém Úřadem podle § 43 odst. 5 zákona.

[9] Srov. čl. 4 odst. (1) úst. zák. č. [2/1993](#) Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů, který stanoví, že povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.

[10] Srov. usnesení PS PČR č. 616, viz - dostupné na [www](http://www.ucti.cz), k dispozici >>> [zde](#).

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)